

Državni zbor Republike Slovenije
Odbor za pravosodje
Šubičeva ulica 4
p.p. 636
1102 Ljubljana

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	06-03-2018	
Šifra:	740-03/18-1/14	
Povezava:		
EPA:	2530-VII	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

Datum: 06.03.2018

Zadeva: Mnenje Združenja SCIT k Zakonu o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih (ZSICT), druga obravnava, EPA 2530-VII, za matično delovno telo (Odbor za pravosodje)

Združenje stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije SCIT (Združenje SCIT) razume predlog Zakona o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih kot pomemben prispevek k ureditvi pravic in dolžnosti profila in statusa izvedencev, cenilcev in tolmačev, tako na zakonodajnem področju kot tudi v širši javnosti.

Radi bi pa na tem mestu opozorili na nejasnosti in napačna tolmačenja pojmov 'sodni tolmač', 'tolmačenje' in 'prevajanje' v povezavi s predlogom zakona.

Zgodovinski viri¹ profil 'sodnega tolmača' redno predstavljajo kot pomočnika med dvema strankama, pogosto kot jezikovnega posrednika. Zgodovinska podoba je torej vezana na današnji profil osebe, ki tolmači za potrebe sodišč, t.j. da prevaja govorjeno besedo. Kdor pa govori o »tolmačenju govorjene besede« (predlog amandmaja k 4. členu zakona), pa nima v mislih tehnike prevajanja, t.j. simultano ali konsektivno tolmačenje, pač pa govori o pravni razlagi ali interpretaciji govorjene besede. Pojem 'tolmačenje' torej v svojem pomenskem jedru že vsebuje pomen ustnega prevajanja.

Profil sodnega tolmača se je iz svoje prvotne zgodovinske podobe, ki je v prvi vrsti predstavljala skrb za brežhibno ustno komunikacijo kasneje razširil še na skrb za brežhibno pisno komunikacijo. Zaradi pojmovnih razhajanj med sodnim tolmačem, ki se ukvarja izključno s tolmačenjem, kot ga srečujemo v pretežno industrijsko razvitih zahodnih državah sveta, in sodnim tolmačem, ki opravlja delo tolmačenja in prevajanja, kot ga srečujemo v vzhodnih državah v geopolitičnem smislu, stroka predlaga, da se manj osredotočamo na poimenovanje profila osebe in bolj na njeno delo. Iz tega izhajajo tudi utemeljeni razlogi za dopolnitev zakona v tistih delih, v katerih je govora o delu, ki ga opravlja sodni tolmač. Pojem tolmačenje se niti v pravnem niti v jezikovnem smislu ne uporablja kot nadpomenka za prevajanje in tolmačenje, zato se ne more in ne sme enakovredno uporabljati s cenilstvom in izvedeništvom, ki je v pojmovnem smislu enoznačno in jasno.

¹ Najstarejši takšen vir je 1. Mojzesova knjiga Geneza Gen 37ff.

V tem smislu je tudi **izobraževanje in stalno strokovno izpopolnjevanje za sodne tolmače** precej bolj zahtevno in specifično. Kakovostno delo in izobraževanje sodnega tolmača namreč pomeni imeti dostop do maternih govorcev, ki so hkrati strokovnjaki za tolmačenje, prevajanje ali pravno lingvistiko in so sposobni sodnim tolmačem posredovati strokovno znanje ter relevantne primere iz prakse. Prav na tem področju smo kot resorno društvo za sodne tolmače in pravne prevajalce v neenakem položaju s predstavniki izvedencev in cenilcev. Profesionalnost na področju izobraževanja za sodne tolmače in pravne prevajalce se namreč kaže v avtentičnosti in strokovnosti predavateljev, ki pa posledično predstavlja večje finančno breme tako za društva kot tudi za same sodne tolmače, saj prihajajo v večji meri iz tujine. Nivo strokovnosti pač ne gre zamenjati s kvazi strokovnjaki z dolgoletnimi priučenimi izkušnjami, ki pa ne po izobrazbi ne po strokovnosti ne dosegajo zahtevanih standardov stroke. Omenjeno razlogo velja upoštevati, ko je v zakonu govora o preverjanju strokovnosti.

Odbor za pravosodje zato pozivamo, da sodnim tolmačem v predlaganem zakonu posveča enako, če ne celo še večjo pozornost od izvedencev in cenilcev, saj naše delo, ne glede na to, da smo vsi trije deležniki pomočniki sodišč, prav zaradi naše specifičnosti in spričo dejstva, da v Sloveniji ni institucionalizirane oblike visokošolskega izobraževanja za sodne tolmače in pravne prevajalce ni nekaj, kar lahko opravlja vsak, ki ima znanje tujih jezikov in se mu že zaradi tega dejstva zdi, da je delo sodnega tolmača, nekaj kar bi lahko opravljal kdorkoli.

S spoštovanjem,



mag. Viktorija Osolnik Kunc, dipl. prev. nem, prof. angl.
Predsednica Združenja SCIT